

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 17 oktober 1940 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1—3 §§ förordningen den 9 maj 1924 (nr 118) med vissa bestämmelser angående handel med brännved och annat virke i löst mått.

Genom en den 20 september 1940 dagtecknad, till tredje särskilda utskottet hänvisad proposition, nr 42, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 1—3 §§ förordningen den 9 maj 1924 (nr 118) med vissa bestämmelser angående handel med brännved och annat virke i löst mått.

Härigenom förordnas, att 1—3 §§ förordningen den 9 maj 1924 med vissa bestämmelser angående handel med brännved och annat virke i löst mått skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

1 §.

1 mom. I denna förordning förstås med
brännved: virke, — — — för hushållsändamål;
gengasved: brännved i sönderdelat skick, färdig till förbränning i gasgenerator för motordrift;
löst mått: rymdinhållet — — — eller transportredskap.

2 mom. I fråga om brännved, som framställts av grenar, toppar, rötter, stubbar eller avfall, äger denna förordning tillämpning endast såvitt angår gengasved.

2 §.

Vid försäljning i löst mått av gengasved skall myckenheten angivas i stjälpmt mått. Vid försäljning i löst mått av annan brännved må myckenheten icke angivas i stjälpmt mått, med mindre köpare det påfordrar.

Evad försäljning avser ved i travat eller i stjälpått mått, må vedens myckenhet icke angivas i andra enheter än kubikmeter och delar av kubikmeter; dock att vid försäljning av småved i travat mått samt gengasved myckenheten skall angivas i hektoliter och delar av hektoliter.

Avser försäljning småved eller gengasved, skall myckenheten angivas i vedens rymd vid uppmätning efter det veden sågats och huggits eller på annat sätt sönderdelats.

3 §.

Småved må icke försäljas i annan längd än en fjärdedels meter och annan brännved, med undantag av gengasved, icke i andra längder än hela mångfalder av en fjärdedels meter, allt såvida icke köpare för särskilt fall påfordrar leverans av ved av angiven annan längd. Gengasved må icke försäljas i större längd än en femtedels meter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande de skäl som ligga till grund för det framlagda förslaget får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Sedan vid olika tillfällen framförts önskemål om att statsmakterna måtte i lagstiftningsväg söka åstadkomma större reda och ordning beträffande handeln med ved, framlade Kungl. Maj:t i proposition nr 191 till 1924 års riksdag vissa förslag till åtgärder i sådant syfte, däribland ett förslag till förordning med vissa bestämmelser angående handel med brännved och annat virke i löst mått. Propositionen bifölls av riksdagen, varefter den sålunda antagna förordningen utfärdades den 9 maj 1924 (nr 118).

I förordningen lämnas definitioner å vissa inom vedhandeln förekommande beteckningar, beträffande vilkas innebörd stor oklarhet tidigare varit rådande. Enligt förordningen skall sålunda med *löst mått* förstås rymdinhållet av virke, upplagt i trave, välta, hög eller annorledes, vid uppmätning utan frånräknande av vid uppläggnings- eller transportredskap. Med *travat mått* avses rymdinhållet av virke i löst mått, då virket mätes upplagt och ordnat genom travning eller stapling. Såsom *stjälpått mått* betecknas rymdinhållet av virke i löst mått, då virket mätes kastat eller vräkt utan ordning i hög eller i mättings- eller transportredskap.

Beträffande förordningens innehåll i övrigt må här nämnas följande. Vid försäljning i löst mått av brännved — varmed i förordningen avses virke, som upphuggits för användning till bränsle — får myckenheten icke angivas i stjälpått mått med mindre köparen det påfordrar. Vare sig försäljningen avser ved i travat eller i stjälpått mått, får vedens myckenhet icke an-

givas i andra enheter än kubikmeter och delar av kubikmeter. Från sistnämnda regel stadgas dock det undantaget, att vid försäljning av småved i travat mått myckenheten skall angivas i hektoliter och delar av hektoliter; med småved avses i förordningen brännved i sågat och hugget skick, färdig till förbrukning för hushållsändamål. Vid försäljning av småved skall myckenheten angivas i vedens rymd vid uppmätning efter det vedens sågats och huggits. Småved får icke försäljas i annan längd än en fjärdedels meter och annan brännved icke i andra längder än hela mångfalder av en fjärdedels meter, allt såvida icke köpare för särskilt fall påfordrar leverans av ved av angiven annan längd.

Förordningen äger icke tillämpning å brännved, som framställts av grenar, toppar, rötter, stubbar eller avfall.

Det nu framlagda förslaget är föranlett av en framställning från *mynt- och justeringsverket*, som framhållit, att bestämmelserna i förenämnda förordning icke syntes i allo lämpligt avpassade för handeln med s. k. gengasved, samt hemställt om utfärdande av särskilda föreskrifter därutinnan. Över framställningen ha infordrade utlåtanden avgivits av *statens bränstekommission*, *domänstyrelsen* och *kommerskollegium*.

I propositionen anför *föredragande departementschefen*, *statsrådet Wigforss* — efter att hava lämnat en redogörelse för vad i ärendet förekommit — följande.

»Av den lämnade redogörelsen torde framgå, att bestämmelserna i 1924 års förordning icke kunna anses lämpade för handeln med ved avsedd till förbränning i gasgeneratorer. Gengasveden måste med hänsyn till användningssättet tillhandahållas i så små längder, att den icke lämpligen kan travas. Regeln bör därför vara, att gengasved alltid skall försäljas i stjälp mått, varvid hektoliter torde utgöra den lämpliga måttenheten.

De nya bestämmelserna om handel med gengasved böra lämpligen intagas i 1924 års förordning. Då gengasved i betydande utsträckning torde komma att framställas av grenar, toppar och annat avfallsvirke, synes förordningen böra tillämpas jämväl beträffande sålunda framställd gengasved. Förslag till erforderliga ändringar av förordningen har upprättats inom finansdepartementet, varvid i yttrandena framförda synpunkter i fråga om avgränsningen av begreppet gengasved vunnit beaktande.

I det av mynt- och justeringsverket framlagda författningsförslaget ha även intagits vissa bestämmelser rörande mätningsredskap vid handel med gengasved. Förslaget i denna del innebär, att vid mätning av gengasved i fall, då användande av justerade mätningsredskap är föreskrivet, såsom allmänna mätningsredskap skulle få nyttjas endast sådana med kubisk form men däremot icke allmänna mätningsredskap med cylindrisk eller konisk form, vilka sistnämnda verket funnit mindre lämpliga för uppmätning av gengasved. Kommerskollegium har icke ansett motiverat att vid mätning av gengasved utesluta användande av vissa allmänna mätningsredskap, som

eljest må användas vid mätning av ved och i övrigt alla torra varor. För egen del är jag icke beredd att nu fatta ställning till denna fråga. För den händelse någon föreskrift i berörda avseende anses böra meddelas, lär det kunna ske i administrativ ordning, och frågan torde i sådant fall senare få anmälas för Kungl. Maj:t. Det förtjänar i detta sammanhang framhållas, att mynt- och justeringsverket jämlikt stadgande i 15 § justeringskungörelsen den 22 juni 1934 (nr 364) har möjlighet att medgiva justering såsom särskilda mätningsredskap av sådana speciella redskap, som kunna finnas erforderliga för vedhandelns behov.»

Utskottet.

Utskottet har vid sin granskning av det framlagda författningsförslaget icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 42, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 17 oktober 1940.

På tredje särskilda utskottets vägnar:

N. GÄRDE.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gärde, Tamm, Linder, Norman, Löfvander, Karl Bodin, Olof Carlsson, Hagström, Sten, Sundvik* och *Holstenson*; samt

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Hedlund* i Östersund, *Ryberg* och *Olsson* i Mellerud, fru *Nordgren* samt herrar *Westman, Hermansson* i Norrköping, *Larsson* i Hede, *Lindahl, Holmbäck, Sundberg* och *Hansson* i Vännäsby.